

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 265

Maribor, petek 20. novembra 1931

»JUTRA«

Zha: a razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pesimizem glede Mandžurije

KITAJSKI ULTIMAT SVETU DRUŠTVA NARODOV. — BRIANDOV KOMPRO MISNI PREDLOG. — MALO UPANJA.

PARIZ, 20. novembra. Kitajska delegacija pri Svetu Društva narodov je dobila od svoje vlade naročilo, naj se sklicuje na člene 15 in 16 pakta Društva narodov, ki ne predpostavljata soglasnosti sklepov Sveta odnosno ki formulirata sankcije proti napadalcem. Ako bi ne uspela, se mora Kitajska delegacija umakniti iz Sveta Društva narodov.

PARIZ, 20. novembra. »Petit Parisien« poroča, da je v razpravah Sveta Društva narodov o mandžurskem sporu nastopile včeraj nekoliko kompromisnega razpoloženja. Japonski delegati so tekom noči imeli razgovore z generalom Dawesom in sir John Simonom, nakar je Briand stavil sledeči kompromisni predlog: Brez ozira na vsa podrobna tehnična vprašanja zahteva Japonska od Kitajske, da v načelu prizna vse pogodbe glede Mandžurije. To priznanje bo smatrala Japonska kot garancijo za varnost življenja in imetja svojih podanikov. V protiuslugu pa je Japonska pripravljena za najtesnejše sodelovanje s Svetom Društva narodov za vzdržanje reda v spornih pokrajinah. Tudi pristaja na to, da odpošlje Svet Društva narodov na lice

mesta posebno študijsko komisijo, s katero bo Japonska sodelovala.

PARIZ, 20. novembra. V Svetu Društva narodov glede mandžurskega konflikta še vedno ni padla odločitev. Pogajanja se nadaljujejo, in sicer na tej bazi, da Kitajska prizna pogodbe, dočim bi se morala Japonska obvezati, da takoj izprazni po svojem vojaštvu zasedeno ozemlje. Japonska se je tej zahtevi prvotno upirala tembolj, ker je zahtevala, da tega ne bo storila prej, dokler ne dobi od Kitajske zadostnih garancij, v kolikor se to tiče varnosti japonskih državljanov in japonskega imetja na mandžurskih tleh.

Nasprotno pa hoče Kitajska prisiliti Društvo narodov, da se izjasni o tem, da-li je bil z vpadom v Mandžurijo kršen Kelloggov pakt in pakt Društva narodov. Obenem zahteva, naj se proti Japonski postopa tako, kakor to predvidevajo omenjene pogodbe.

Briand in general Dawes še vedno skušata najti kompromisno formulo, vendar je malo upanja, da jima bo to uspelo.

Ljubljanska zbornica TOI za skupne zbornice

LJUBLJANA, 20. novembra. Danes se je vršila plenarna seja novo sestavljene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva skupne in ne ločene zbornice za TOI. Tekom decembra bodo vse skupne zbornice iz cele kraljevine sklicanje konference, ki bo to zahtevo zastopala za celo državo.

Španski parlament obsodil kralja

MADRID, 20. novembra. Po sklepu razprave v Cortesu (parlamentu) je bila izrečena sodba nad bivšim kraljem Alfonzom XIII. Obsojen je bil radi veleizdaje, ki jo je zagrešil nad narodom s kršenjem ustave, kakor sledi:

Kralj je izgubil vse pravice in celo svoje premoženje v Španiji. Njegovo premoženje zapade v korist državni blagajni. Vsak španski državljan ima pravico, bivšega kralja takoj aretirati, čim bi prestopil španska tla. V tem slučaju bo zaprt dosmrtno v ječi.

Planinski rekord.

ČABAROVSK. 20. novembra. Na 5000 metrov visoki vulkan Ključevski na Kamčatki se je nedavno prvič popela dvojica turistov. Vulkan neprestano deluje. Plezanje na goro je trajalo 35 dni.

ja 1929 in kasnejšimi inavguriral veliko delo našega političnega ozdravljenja, naše narodne obnove in državnega preporoda. Državi je povrnil mir, ji dal definitivno notranjo ureditev, utrdil in zagotovil naše narodno in državno edinstvo in usmeril našo državno politiko na nova, boljša, sigurna pota. Na temelju te pozitivne, konstruktivne in koristne politike je bil narod pozvan na volitve, da pokaže, ali odobrava kraljevo politiko in ali želi njeno

NAJSTAREJŠI ŠTUDENT SVETA UMRL.

BRATISLAVA, 20. novembra. Včeraj zjutraj je umrl najstarejši študent sveta 92letni medicinec Franc Skabina. Pred preobratom je bil nekaj časa odvetnik v Budimpešti, po preobratu pa se je preselil v Bratislavo in se vpisal na medicinski fakulteti, kjer je bil najrevnejši dijak do svoje smrti.

MUKE NA ELEKTRIČNEM STOLU.

CHICAGO, 20. novembra. V tukajšnji kaznilnici je povodom usmrtitve četvorice zločincev na električnem stolu prišlo do mučnih prizorov. Dočim bi morala smrt nastopiti takoj, čim se spusti tok, je bila naprava tako slaba, da smrt pri nobenem ni nastopila takoj. Ko se je to zgodilo pri prvem, je občinstvo začelo glasno protestirati. Tudi ko je bil drugi spuščen tok, so se noge zločincev na stolu še vedno tresle in kazale znake življenja. Šele po 4 minutah je nastopila smrt. Pri drugem je nastopila smrt šele po 8 minutah, pri tretjem in četrtem pa po 6 minutah.

Mednarodni kongres za razorožitev.

PARIZ, 20. novembra. Lord Cecil je prispel te dni sem, da skupno s Henry de Juvenelom izdela program za mednarodni zasebni kongres za razorožitev, ki bo v kratkem v Parizu. Na kongresu bo 600 delegatov iz vseh držav. Kongres bo zaključen 27. novembra z veliko manifestacijo v Trocaderu.

nadaljevanje. In narod se je po svoji ogromni večini odločil za pozitivno in koristno delo, razumel je duh in potrebe nove dobe in je zavedajoč se težke odgovornosti in težine prilik, v katerih je njegova država, prevzel nase potrebni del odgovornosti in skrbi za svojo bodočnost.

Tako ugledni in odlični voditelj hrvatskih kmetov. Zapeljivci našega kmeta naj bi se učili od tega starine pravega patrijotizma!

Taksa za mednarodne brzojavke.

BEOGRAD, 19. novembra. Za vse telegrame in telefonske pogovore v mednarodnem prometu se plačujejo od 15. t. m. takse po ekvivalentu 1 napram 12.

Volitve pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Tudi naš trg se je dne 8. novembra lepo odzval klicu svojega kralja, kajti od 76 volilnih upravičencev je prišlo na volišče 49, t. j. 64%, uspeh, kakoršnega spričo naravnost ogabne protiaagitacije zdaleka nismo pričakovali. Pomisliti je treba, da šteje sam frančiškanski samostan 10 volilnih upravičencev, t. j. 13% vseh volilcev trga Sv. Trojica. Ti pa niso samo doma ostali, ampak nekateri izmed njih so vse storili, kar so mogli, da se ljudi odvrčali od volitev. Katehet je celo potom šolskih otrok preplaval celo župnijo in deloma okolico z znanimi listki, ki so pozivljali ljudstvo, naj se ne udeleži volitev. Toda vse skupaj ni prineslo uspehov, katere so pričakovali. Doma so ostali le tisti, katerim ni za resno delo v korist države, ampak želijo, da bi se povrnil časi pred 6. januarjem ali pa celo časi hlapčevanja pod rajno Avstrijo. Prepričani smo, da jih bo kmalu začela boleti glava ter bodo temeljito obračunali s svojimi zapeljivci. Onim pa, ki so neustrašeno izpolnili svojo dolžnost, katero jim je narekovala ljubezen do svobodne Jugoslavije, vse priznanje. Zlasti gre priznanje trojiškemu gasilnemu društvu, ki je z godbo na čelu korporativno prikorakalo na volišče ter javno dokumentiralo svojo ljubezen do kralja in domovine ter s tem tudi pokazalo, da je vedno pripravljeno pomagati bližnjemu in državi.

Riziko dela.

Pri sekanju drv se je hudo vsekala v levo roko služkinja Julka Blagošek na Vodnikovem trgu. Mesar Josip Murko pa se je pri rezanju mesa pošteno vrezal na levi roki. Žagariu Martinu Klanjščeku je cirkularka poškodovala desno roko. Vsem ponesrečencem so nudili pomoč na rešilni postaji.

Policijska kronika.

V pretekli noči je policija polovila zopet par razgrajčev in jih spravila v zapore, da si tam ohladi svojo vročo kri. Aretiran je bil tudi Štefan S., ki ima na vesti več tatvin v družbi s Francem K. Oba bo policija izročila sodišču. Trem starim beračem pa je policija zaenkrat še prizanesla. Odgonskim potem jih bodo spravili v pristojne občine. V Pobrežju pa je prišlo že v poznih urah do mučne zgodbe. Mlada šivilja je klicala na pomoč. Ko so pa prihiti ljudje, je stala sama, naslonjena na obcestno ograjo in pripovedovala, da jo je nadlegoval nasilen neznanec, ki je pobegnil.

Čezavo je kolo?

Portir hotela »Orel« je opazil, da že par dni stoji moško kolo v shrambi in se nikdo ne javi. Moško kolo je izročil policiji. Kolo je že obrabljeno, črno prepletkano in brez znamke. Lastnik se naj oglasi na policiji.

Rekorden obisk pariške kolonijalne razstave.

Preteklo nedeljo je obiskalo pariško kolonijalno razstavo 550.793 posetnikov, kar znači rekordno število, odkar postoji razstava. Do danes je obiskalo razstavo 33.490.339 ljudi.

Ne za zabavo!

— Kaj, vi se peljete v Pariz samo za zabavo?

— Ah, kaj še, sestanem se tam s svojo ženo

Voditelj hrvatskih kmetov o volitvah

V današnji številki organa Karla Kovačevića, voditelja novega kmetijskega pokreta na Hrvatskem, »Seljačkoga glasa«, je objavil sam Karla Kovačević zanimiv članek o svojih pogledih na volitve 8. novembra. Kakor znano, je bil Karla Kovačević eden izmed prvakov in glavnih ustanoviteljev Radičeve stranke, je pa že za življenja Stepana Radića obsojal marsikako strankino taktično pogreško in zlasti še tudi preveliko popustljivost Radičeveo napram frankovskim elementom, raznim Mačkom, Košutićem, Hrnjevićem in drugim, ki so se v stranko in njeno vodstvo vrinili in ji tekom časa vsilili izrazito frankovsko politiko. Takoj po kraljevem manifestu od 6. januarja 1929 se je Karla Kovačević odločno izrekel za kraljevo politiko in danes že menda 70letni stariček se je z mladeniško ognjevatostjo vrnil na delo, da pridobi tudi hrvatskega, od demagogov zapeljanega in zaslepljenega kmeta za pozitivno in koristno delo v interesu države in naroda.

Dasi je v mnogih delih hrvatskih krajev še pregloboko vsidrana poprejšnja strankarska mentaliteta in psihoza, so pa vendar volitve 8. novembra tudi v hrvatskih delih države pokazale, kako pravilna je bila Kovačevićeva pot. In z zadovoljstvom ugotavlja starina Kovačević v gori citiranem svojem članku, da je 8. november tudi na Hrvatskem bil odziv k volitvam večji nego kedaikoli poprej, in da pomeni 8. november tudi tam dan pravega narodnega slavlja in veličasten triumf jugoslovenske narodne misli. To tem bolj — pravi Kovačević — ker je 8. november bil dan obračuna z vsemi onimi, ki so s svojim blaznim političnim delom privedli državo in narod na rob propada, zlasti pa z onimi, ki v svoji zaslenjenosti in brezglavosti konspirirajo z našimi zakletimi neprilatelji — doma in v inozemstvu. Narod je pokazal, da za nobeno ceno noče takšnih samozvanih varuhov, ki mu s sirenskimi glasovi in lažljivimi obljubami pripravljajo neizbežno politično smrt in grobnico. Vsi ti so zgubili narodovo zaupanje, doživeli so njegovo obsodbo in njegov prezir.

Kovačević ugotavlja dalje, da na Hrvatskem od prevrata sem še ni bilo mirnejših in svobodnejših volitev. Doslej so volilci stali pod terorjem strank in stranic. Tokrat tega hvala Bogu ni bilo, vsakdo se je lahko svobodno odločil, za kogar se je hotel. Pri zadnjih volitvah je šlo za važno državno vprašanje in ne, kakor pri vseh prejšnjih, za strankarske spore in kumčije. Zato so se volitve na veliko žalost in razočaranje vseh, ki so narod pozivali k abstinenci in od volitev pričakovali uspehov za svojo negativno politiko, pretvorile v uprav zanosni narodni plebiscit.

Kralj je s svojim aktom od 6. januarja

Seja mestnega občinskega sveta

PODPORE ZA ONEMOGLE MESTNE DELAVCE. — TLAKOVANJE ULIC. — NOVA MAGDALENSKA ŠOLA. — MESNE CENE.

Sinoči se je vršila peta redna seja mestnega občinskega sveta v mestni posvetovalnici. Sejo je otvoril mestni župan, ki je uvodoma predlagal, da

se izplača dnevničarjem, ki so uslužbeni pri mestni občini, trinajsta plača, kakor običajno vsako leto do polovice njihovih prejemkov, kar je občinski svet odobril. Nadalje je predlagal, da se zbirka razstave mesta podeli muzejskemu društvu, kar je občinski svet sprejel.

Drugi je poročal za socialni odsek občinski svetnik dr. Strmšek o prevedbi prejemkov po pravilniku

za podpiranje onemoglih mestnih delavcev, njih vdov in sirot

in je občinski svet naknadno potrdil predlog, da bodo prejemali s prvim januarjem podpore po pravilniku. Kdor dobiva večjo podporo, kakor jo pravilnik predvideva, je bo prejemal še nadalje v isti višini, če pa prejema manjšo, se mu bo nadoknadila po pravilniku s 1. januarjem 1932.

Za tretji odsek je poročal občinski svetnik Stabej. Predlog gradbenega odseka, da

se načrt za gradnjo pravoslavne cerkve prilagodi regulaciji jugoslovenskega trga,

je občinski svet odobril. Nadalje je odobril predlog, da

je v Vetrinjski ulici dovoljen promet za kmečke vozove in za vpreženo živino ter kolesarje

v obe smeri, kar je dosedaj policijska oblast zabranila in se o tem obvesti predstojništvo mestne policije. O ukinitvi mestnega avtobusnega prometa skozi Vetrinjsko ulico in prestavitvi istega v Kopališko ulico bo razpravljala avtobusni odsek. Načrte za

tlakovanje mestnih ulic iz predvidenega kaldrminskega fonda

v znesku 5.174.270 Din je občinski svet odobril. Tlakovale se bodo Einspielerjeva in dovozna cesta na tovarni kolodvor, nadalje Aleksandrova cesta in Vetrinjska ter Sodna ulica, v kolikor še niso tlakovane. Prošnji Josipa Puškaca na Tez nem za napeljava vodovoda iz mestnega vodovoda je občinski svet ugodil.

Za finančni odsek

je poročal občinski svetnik Pušenjak. Prošnjo odbora za gradnjo magdalenske šole za parcelo je občinski svet odobril. Tudi je sprejel predlog in pogoje, ki jih je stavila uprava direktorije državnih železnic v Ljubljani, namreč da odstopi mestna občina svoje parcele ob železniški železniški upravi v zameno za parcelo med Frankopanovo, Betnavsko in Primorsko ulico, kjer naj bi stala nova magdalenska šola. Z dograditvijo nove šole bo tudi rešeno vprašanje dnevnega otroškega zavetišča za magdalensko predmestje. Občinski svet je sprejel predlog, da

se oprostijo občinskih davščin za dobo šestih let vse tudi v letošnjem letu novo zgrajene hiše.

Nadalje je sprejel predlog za prispevek mestnega vodovoda za razširjenje cevnega omrežja, če je priključek na glavno cev dalši kakor 20 metrov. Tomažič Marji se dovoli najem sveta ob Tomšičevi ulici za postavitev tobačnega paviljona. Občinski svet je odobril nakup gradbenih parcel mestne občine po 21 dinarjev za r. Antonu Amonu, Ferdinandu Ilgu, Ivanu Manfredu, Mariji Žnidarčevi, Josipini Lešnikovi in Antonu Unfoglu. Sklenil pa je kupiti parcele posestnice Julijane Wressnigove pri mestnem vodovodu. Odobril je zamenjavo parcel Hasenörle v prid Sokola I., kakor tudi uporabo za služka za izposojeni parni cestni valjar v znesku 11.000 Din za končna dela pri Vrbanovi ulici.

Za peti odsek

je poročal občinski svetnik Murko. Prošnjam za podelitev koncesije avtoizvoščkov, Ferdinanda Božiča in Rudolfa Kuharja občinski svet na predlog odseka ni ugodil. Prošnjo Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico za podelitev koncesije za posredovanje pri nakupu in prodaji realitet in prošnjo Mariborskega konzuma za koncesijo točilnice je občinski svet odklonil. Ugodil pa je prošnji

Banovinske hranilnice za ureditev avtomatičnega bufeta v Slovenski ulici, nadalje prošnji tvrdke Ivan Živic sin in drug za podelitev stavbene koncesije, prošnji Kristine Jeršekovi za dovolitev prodaje alkoholnih pijač, prošnji Franca Kocjana za koncesijo elektrotehniške obrti. Pri volitvah petega odseka je bil ponovno izvoljen za predsednika občinski svetnik Vid Murko, za podpredsednika pa obč. svetnik Oset.

Za tržni odsek je referiral občinski svetnik Žebot. Po prečitnem referatu in sklepu tržnega odseka ter predlogih tržnega nadzorstva je prišlo do živahne debate, posebno še pri vprašanju regulacije mesnih cen.

Ker občina nima pravice določevati mesnih cen, je izdelalo tržno nadzorstvo po nalogu banske uprave predlog, oziraje se na predloge ljubljanske, zagrebške, celjske, ptujske in drugih občin, da bi se naj cene mesu urejevale in ravnale po cenah živine. Meso naj bi se kvalificiralo v tri vrste in sicer v I., II. in III. vrsto in po kvaliteti naj bi se ravnale tudi cene in prostor, kjer bi smeli mesarji prodajati eno ali drugo vrsto mesa. Po predlogu tržnega nadzorstva bi smeli prodajati mesarji na Glavnem trgu na stojnicah meso le I. in II. kvalitete, med tem ko bi smeli prodajati meso III. kvalitete le na Vojašniškem trgu. Na Vojašniškem trgu bi se po predlogu tržnega nadzorstva postavila prosta stojnica, ki bi prevzemala meso tudi od drugih mesarjev v komisijonalno prodajo. Ta predlog tržnega nadzorstva je še posebej toplo pozdraviti, ker bi bilo s tem veliko pomagano posebno revnejšim slojem, med katere spada danes tudi pretežna večina uradništva. Prosta stojnica je oproščena raznih davščin in bi mogla nuditi meso konsumentom po najnižjih cenah. Na drugi strani je pa banska uprava vzela v zaščito tako kmeta producenta, kakor mesarja kot obrtnika. Na prosto je dala Mesarskim zadrugam in pa mestnemu svetu, kako se naj živina kvalificira. Ravno tako je dala prosto roko tudi glede uravnavanja mesnih cen. Za cene I. kvalitete bi prišel v poštev takozvani »celjski ključ«, za cene II. vrste pa bi znašal razmah 10%. Pri seji pa je prišlo do glasovanja, ker se je glasil predlog tržnega odseka, naj bi znašal razmah pri mesu I. vrste brez kosti 30%, medtem ko je bilo že na eni prejšnjih občinskih sej sklenjeno, da ne sme razmah znašati več kot 20%. Občinski svet je sprejel vse druge predloge, le radi slednjega bo o tem še ponovno razpravljala tržni odsek. Tudi predlog za izpopolnitev pravilnika o prosti stojnici se je odložil in bo tržni odsek o tem še posebej sklepal. Predlog, da ne smejo špeharji prodajati razpuščene masti, je občinski svet sprejel, zavrnil pa predlog, da ne bi smeli špeharji po mestu z mesom, kar ga ne prodajo, krošnjari. Nadalje se prodajni čas za špeharje podaljša za eno uro.

Javna seja je bila zaključena ob pol 20. uri in ji je sledila še

tajna seja.

Občinski svet je vsem prošnjam za sprejem v občinsko zvezo ugodil. Nadalje je ugodil prošnjam magistratnih namestencev. Ivanu Puklu, Ivanu Siegelu, Karmeli Kotnikovi, Piji Golečevi in Anki Trstenjakovi. Ravnatelj mestnega električnega podjetja Julij Uršič je napredoval. Prošnjo za funkcijsko doklado Franja Krambergerja je občinski svet odklonil. Prošnjo

za podaljšanje pogodbe drž. trgovske akademije

se je sprejela, glede najemnine pa bo še razpravljala finančni odsek. Osnutke pogodbe o

upravljanju javne kuhinje

je občinski svet sprejel. Odobril je osnutek pogodbe z lekarnarji glede dobave zdravil. Mesto knjižničarja v študijski knjižnici se bo razpisalo.

Tajna seja je bila zaključena ob pol 21.

Ribji trg.

Na današnjem ribjem trgu so prodajali sardelice po 20, šepo po 20, kalmare po 30 in karpe po 20 Din za kilogram.

Mariborski in dnevi drobiž

Otvorjen telefonski promet med Mariborom in Anglijo.

Z današnjim dnem je otvoren telefonski promet med Mariborom in Anglijo. Navaden pogovor med Mariborom in Londonom stane 275.20 dinarjev.

Skraino štednjo v vseh samoupravnih proračunih,

tako banovinskih kakor občinskih in drugih, zahteva ponovno v novo izdanih navodilih finančni minister. V proračunih 1932/33 se morajo vsi izdatki znižati na neobhodno najmanjšo mero, vsekakor pod izdatke letošnjih proračunov. Strogo je treba upoštevati pravičnost bremen in tlačino zmoglost prebivalstva. Doklade se ne smejo v nobenem slučaju povečati, po možnosti se naj znižajo. Nove takse in trošarine, izvzemši če bi se uvedle mesto starih, ne bodo potrjene. Investicije je po možnosti ukiniti, posojila se bodo dovolila le v izjemnih primerih za neobhodne potrebe.

Knjige Vodnikove družbe.

Knjige Vodnikove družbe so prispele. Člani in naročniki naj jih dvignejo v podružnici knjižarne Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13.

Dva semestra na meščanskih šolah.

Na meščanskih šolah se uvedeta po dva semestra. Prvi semester bo trajal od začetka šolskega leta do 22. decembra, drugi pa od 23. decembra do konca šolskega leta.

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes v petek, dne 20. novembra 1931 ob 8 $\frac{1}{4}$ uri zvečer nadaljuje g. akademski slikar Božidar Jakac svoje predavanje o Ameriki. Mnogo lepih projekcij! Popoldne ob pol 4. uri ima posebno predavanje za dijake.

Sveža grobova.

Sinoči je preminula v splošni bolnišnici Ivana Klampfer, stara 72 let, posestnica v Sv. Martinu pri Vurbergu. V Nasipni ulici pa je umrla 56letna žena upokojenega strojevodje, Julijana Kocbekova. Blag jima spomin!

Službeni list

kralj. banske uprave objavlja v svoji 72. številki med drugim uredbo osrednje vlade o praznikih, izpremembe in dopolnitve uredbe o skupnem davku na poslovnih promet, pravilnik o zamenjavi raztrganih ali poškodovanih bankovcev in izplačilu delov bankovcev itd.

Zvonček.

Izšla je št. 3. (novemberska) tega lista s podobami za slovensko mladino. Na uvodni strani ima originalno sliko Martina Krpana, nato pa spominski spis ob 100letnici rojstva Fr. Levstika. Sledijo razni drugi zanimivi zabavni in poučni spisi, uganke, zastavice itd.

Za gerenta v Murski Soboti,

kjer je g. župan Josip Benko bil izvoljen narodnim poslancem in je moral po zakonu županstvo odložiti, je banska uprava imenovala g. notarja Antona Kodra. Zvezo mestnih in samoupravnih hranilnic Jugoslavije

bodo 8. dec. ustanovili na skupščini vseh hranilnic v Zagrebu.

Mladi Stražar.

Izšla je 3. št. glasila podmladka Jadranske Straže, »Mladi Stražar«, z bogato leposlovno in poučno vsebino ter večjim številom slik. Staršem toplo priporočamo, da svojim malim čitateljem naroče tudi to mladinsko čtivo. Uprava ista je v Splitu, Ban Jelačića ul. 1. Vsak mesec izide po ena številka. Celoletna naročnina Din 20.

Martinovanje na Mariborski koči!

Za preteklo soboto napovedani Martinov večer na Mariborski koči se je moral radi skrajno slabega vremena preložiti ter se vrši v soboto 21. t. m. zvečer. Vsi planinci se vabijo, da se ta večer sestanejo pri Mariborski koči k nepriljeni planinski zabavi, katero posejijo v večjem številu tudi bratski planinci iz Zagreba.

Težka nesreča invalida.

Včeraj se je pripetila 57letnemu invalidu Martinu Hafnerju težja nesreča. V Nekrepovi ulici je na domu nesrečno padel in se poškodoval na glavi. Z rešilnim avtom so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Onemogli starček.

81letni Jurij Vikel, brez doma, se je sinoči zaradi oslabelosti zgrudil na Kralja Petra trgu. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Še enkrat, še enkrat...

(Star prijatelj gledališča k sobotnemu »Ptičarju«.)

Kdo bi si bil mislil, da se bo vedno zopet ponavljala, vedno od časa do časa zopet vračala ona sladka pesem:

Še enkrat, še enkrat, še enkrat

Mi zapoj, slavček moj!

Še enkrat, še enkrat, še enkrat,

Kakor pel si mi takrat!

Kadarkoli slišim to božajočo melodijo, vedno mi je toplo pri srcu, kakor nekoč, ko smo bili še mladi, ko smo študirali v prijaznem Gradcu ali v ponosnem Dunaju. Če si šel v Grinzing, Gumpoldskirchen ali Klosterneuburg »Zum Heurigen«, če si obiskal v zeleni graški okolici Fischenwirta ali pa katerega od Fuchswirtov na Riesu, je godba, navadno oni znameniti »šrameljini«, kaj rada zaigrala:

»Noch amol, noch amol, noch amol...«, gostje pa so pridno prepevali z godbo.

Kasnejša leta nam je včasih gramofon ali radio to prijazno melodijo in z njo celo srčkano opereto »Ptičar« priklical v spomin in kar dobro nam je delo ob takih prilikah. Saj nas je spomnila ta priklupna pesem na marsikatero lepo urico in ž njo na našo mladost, na ona davno minula brezskrbna leta, ki so zapustila v našem spominu toliko sladkih sledov. Le več kot jih je bilo v resnici: saj je naša narava tako pametno in optimistično ustvarjena, da kaj radi pozabljamo, kar je bilo nekoč slabega, spominjamo se pa toliko raje lepih trenutkov. Zato pa se nam zdí vse, kar je bilo nekoč, lepše ko sedanjost...

»Še enkrat, še enkrat, še enkrat...« smo prepevali tedaj tudi mi. Saj je to bil »šlager«, ki je zajel takrat vse sloje. Zato pa ga tudi ni med starejšimi meščani človeka, ki mu ta pesem ne bi bila znana. Gotovo, tudi takrat je bilo več takih popularnih popevk, katere je gonila vsaka lajna, žvižgal vsak čevljarški vajenec. Ali najbolj sladka, najbolj mila, najbolj pristrčna pa je le bila ta:

»Še enkrat, še enkrat, še enkrat...«

Danes nam je kakor star, dober prijatelj, ki ga po mnogih letih zopet vidimo in se ga ob njegovem srečanju od srca razveselimo. In zdaj ga bomo zopet pozdravili v našem gledališču!

Zanimivo je, da doživlja »Ptičar« zadnji čas pravo renesanso. Kar cela vrsta gledališč ga je uvrstila v svoj repertoar in ga z uspehom ponavlja večer za večerom.

Zato pa sem prepričan, da ga bo tudi današnji Maribor obiskoval z istim veseljem in z isto vnetostjo kot smo ga mi nekoč in da bo staro in mlado zopet prenevalo:

»Še enkrat, še enkrat, še enkrat...«

Internacionalni varieté spored v Veliki kavarni — restavraciji Dancingu.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 20. novembra. Zaprto.

Sobota, 21. novembra ob 20. uri »Ptičar«. Premijera.

Nedelja, 22. novembra ob 15. uri »Zemlja smehljaja«. — Ob 20. uri »Slaba vest«.

Ab. D.

Opereta »Ptičar« na mariborskem odru.

Zellerjeva klasična opereta »Ptičar«, ena izmed najboljših operet, bo po več kot desetletnem presledku spet doživel svojo mariborsko premijero jutri v soboto, 21. t. m. Divne melodije te opere, kakor tudi nad vse veselo dejanje so ji pripomogle, da je ta opereta še danes na repertoarju vseh gledališč ter jo pojo povsod z največjimi uspehi. Mariborsko vpriporitev režira Pavel Rasberger, dirigira Lojze Herzog, sodeluje celotni operetni ansambl ter gledališki pesni zbor. Nabavite vstopnice v predprodaji!

Nedelja v mariborskem gledališču. Prvič v letošnji sezoni se bo pela Leharjeva krasna opereta »Zemlja smehljaja« kot popoldanska predstava v nedeljo, 22. t. m. ob 15. uri. »Zemlja smehljaja« je največji operetni uspeh poslednjih mariborskih sezon ter so bile vse njene predstave dosedaj razprodane. Opozorjamo na to posebno občinstvo, ki sicer med tednom ne more v gledališče. — Istega dne se bo uprizorila kot večerna predstava A. Rasbergerjeva »Slaba vest«.

Iz Poljčan

Iz sokolskega prosvetnega udejstvovanja. V sredo zvečer je imel naš Sokol za svoje članstvo prvo obvezno predavanje. Razveseljivo število članstva — nad 50 — obojega spola se je zbralo ta večer v šoli v Peklu in z zanimanjem sledilo vznemirjenim besedam predavatelja br. Ivana Pirca iz Maribora. Predavatelj je orisal na kratko zgodovino Sokolstva, se dalje pomudil pri ustanovitvi br. Tyršu in prvem starosti br. J. Fügnerju ter slednjič spregovoril o vzvišeni sokolski ideji. Za poglobljeno in izčrpno predavanje je žel br. Pirc s strani navzočih bratov in sester viharno odobravanje. Brat Pirc se je radevolje odzval, da nas zopet poseti in nam drugič predava ob priliki proslave 1. decembra, kjer se bo izvršila tudi svečana zaobljuba sprejetega članstva. Naj se bratje in sestre udeležijo proslave v čim častnejšem številu. — Zdravo!

Grob se za grobom odpira... Že v tretje je zaklenkal tekem nekaj dni mrtvaški zvon turobno. Tokrat v naši fari. Umrli je v torek 74-letni previtkar Alojz Turin s Stanovskega. Pokopali so ga včeraj, v četrtek, na poljčanskem pokopališču. Naj v miru počiva!

Iz Mežiške doline

Velikanski požar. Ako se voziš iz Dravograda proti Slovenjgradcu, zagledaš v bližini mesteca na levi strani na vzvišenem holmcu mogočno in umno urejeno posestvo, kjer kraljuje v srednjeveškem gradiču Gradišče sedanji lastnik gradu veleposestnik g. Pečoler. Komaj si je opomogel od težke nesreče, ki ga je zadela v spomladi, ko so mu pogorela gospodarska poslopja do tal. V tej nesreči ni obupal, lotil se je takoj vseh priprav in zgradil na pogorišču novo, lepo urejeno, modernim zahtevam odgovarjajoče gospodarsko poslopje. Ni še prebolel težkih žrtev, ki jih je vložil v novo stavbo, že ga je zadel še hujši udarec.

16. t. m. popoldan so prebivalci Slovenjgradca opazili, da se iz gradiča dviga sumljiv dim, ki narašča od hipa do hipa in že je bušil proti nebu ognjeni zubelj izpod strehe novega gospodarskega poslopja. Alarmirana je bila takoj domača požarna bramba, telefonično obveščeni gasilni društvi Stari trg in Pameče. Predno pa so gasilci prispeli na hriček, je ogenj že zajel ves objekt in se širil z neverjetno naglico ter raste v gorečo goro ognjenih zubljev in oblakov črnega gostega dima, odkoder se je širila neznošna vročina, da je vsako gašenje bilo brezupno in življensko nevarno, osobito ko se je začela podirati streha in padati tramovje in ker na hribu primanjkuje vode. Gospodarsko poslopje s hlevom je pogorelo do tal, iz kupa pepela in ruševin pa so se dvigali še dva dni lahki oblački dima, ker je telo še dalje. Neumorni gasilci so se lotili rešilnih del, da rešijo, kar se rešiti da. Le z veliko težavo in muko so rešili iz hleva vso živino, ker se je tudi že tam kmalu nato začel podirati strop. Škoda je neprecenljiva in gre v težke tisočake do 200.000 Din. Zgorelo je vse, vsi moderni gospodarski stroji, do 35 q ajde, ki je bila pripravljena za mlatev, nešteto voz sena in slame, tako da nesrečni gospodar za živino nima niti trohice klaje. — G. Pečolec je bil v omenjenem času, ko je pričelo goreti, s svojimi hlapci z doma, in kako porazno je vplivalo na njega ob prihodu domov, ob pogledu na svoje imetje, ki so ga uničevali nenasitni plameni. Sumijo, da je požar bil podtaknjen kakor oni v Črnečah, ki je tudi nastal na dosedaj še nepojasnjeni način. Škoda je krita le deloma z zavarovalnino.

Kolovodca Sokolskega doma v Guštanju se je izvršila v sredo po komisiji, sestojeci iz sreskega podnačelnika Milača, g. dr. Erata, in oblastvenega inženjerja. Komisija se je izrazila zelo pohvalno o solidni gradnji in izdelavi. Zahvala gre g. Potočniku, stavbeniku iz Mežice in g. Straserju, zidar, mojstru. V nedeljo 22. t. m. na svidenje pri otvoritvenih slavnostih v obmejni trdnjavi, da podpremo tukajšnje Sokolsko društvo moralno in gnotno, ker še veliko primanjkuje do popolne sanacije in finansiranja!

Snažen deček.

— Ali, dečko, kaj si pa delal, da imaš tako umazane roke?
— Umiš sem si obraz!

Človek in gumb

OD ADAMA IN EVE PA DO DANES. — MUZEJ GUMBOV V PRAGI.

Človek se spomni gumba navadno šele, če odpade. Šele takrat se zave, kako važno ulogo igra pri njegovih toaletah. Kolika jeza prime človeka, če se mu odtrga gumb na potovanju pri površniku, na suknji ali kje drugod. Nikdo pa ne pomisli, da je zgodovina gumba tako stara kot človeštvo. Adam in Eva sta morala po storjenem grehu, ko sta spoznala sramežljivost, zapenjati svoje obleke. Ta spona je predzgodovinska slika gumba ali zaponke, ki se je v toku deset tisoč letij spreminjala po obliki in materialu, v načinu potrebe in namenu, kateremu služi gumb.

Zgodovina starega veka nam nikjer ne opisuje gumba. Nobenemu piscu se ni zdelo vredno, da bi o njem napisal en sam stavek. Če bi se bil ohranil le en sam gumb iz te dobe, bi ga morebiti lahko našli v muzeju za gumba in zaponke tvorničarja Waldesa v Pragi, ki je edini muzej te vrste na celim svetu. Že pred trinajstimi leti ga je ustanovil lastnik največje tvornice gumbov, zaponk, spon in drugih malih predmetov, brez katerih si danes ne moremo zamisliti toalete obeh spolov. Henrik Waldes je s svojimi izdelki osvojil ves svet. Smešno bi izgledale moške hlače s pentljami mesto gumbov. Zato ima Waldes prav, da je posvetil skromnemu gumbu toliko pozornosti in pažnje. Waldes je začel zbirati najrazličnejše gumba in zaponke, ki so se ohranile še iz pradednih časov. Kmalu se mu je nakopičilo tega blaga. Lepo je razvrstil in porazdelil to blago po zgodovinskih dobah, napisal bogato literaturo o gumboh in leta 1918. otvoril v Pragi edinstveni muzej.

Dežela, kamor ne smejo Evropejci

Je himalajska kraljevina Nepal, ki se razteza v zaprtih dolinah med glavnim grebenom Himalaje in njenim predgorjem. Kakor Kašmir, je bil tudi Nepal nekoč jezero; počasi pa so si njegove vode izjedle pot in sedaj odteka proti jugu. Na severu varuje Nepal glavni greben Himalaje, proti jugu pa gost, dasi oz. k pas pragozda. Prvega pozimi sploh ni mogoče prekoračiti, drugi pa je prehodni zgolj poleti in na jesen. A prehodnost tega pragozda je silno omejena. Čeprav ni širši kot 16—20 km, je potovanje zelo težavno in ponekod sploh nemo goče, saj se niti slon ne more preriti skozi bujno goščavo. Razven tega je tu gnezdišče posebno hude malarije.

Evropejci so poskušali prodreti v Nepal s severa in juga, vendar njih uspehi niso bili nikdar trajni. Ni še dognano, kateri tip prevladuje med prebivalstvom: indijski ali mongolski. Jedro je brez dvoma mongolsko, vendar je vladajoča rasa azijska. Kakor vsi gorci, tako čutijo tudi Nepalcji silno veliko ljubezen do svoje domovine. Ta ljubezen jim je dajala pogum v bojih z raznimi vsiljivci in osvojevalci: z Indijci, Kitajci, Tibetanci in Britanci. Zato je Nepal danes čisto samostojna država; obenem je zakostje Indije, kjer procvita budizem v vzorni slogi s hinduizmom, svojim zakletim sovražnikom v Indiji. Islam in krščanstvo pa nikakor nista mogla prodreti preko nepalskih meja. Prebivalci Nepala pa so vendar znani po vsem svetu. To so namreč tisti Gurkhi, ki vstopajo prostovoljno v britsko vojsko in so kot kolonialni vojaki na velikem glasu. Z njimi soudušili Britanci že marsikak upor Indijcev, pa tudi na evropskih bojiščih so že pokazali svojo bojevitost.

Vladar Nepala je maharadža Čandrašam-Sar, energičen in bistroumen mož, goreč reformator in sposoben državnik. Dasi bi lahko užival pomoč Evropejcev, jo načeloma odklanja. Odpravil je suženjstvo, gradi ceste in mostove, pa vse brez Evropejcev, ki nimajo dostopa v Nepal. To politiko vzdržujeta dva razloga: strah pred evropsko gospodarsko ekspanzijo, ki bi pomenila politično in gnotno zaslužnje svobodoljubnega gorkega naroda, in v nemati meri strah pred krščanstvom, ki bi zaslužilo njih duha. Vztrajno kljubovanje pa je danes mogoče zgolj v tesnih himalajskih dolinah, na mejah indijskega in kitajskega

Brez šale spada ta muzej gotovo med kulturno-zgodovinske muzeje na najširši podlagi, ker zbira spomine iz vseh časov in iz celega sveta, zbira zgodovinske in moderne predmete, ročne izdelke posameznih in eksotičnih narodov, toda le tisto, kar le količkaj diši po gumbu ali zaponki.

Če človek obiše Waldesov muzej, se nehoti ustavi pred primitivno spono in koščku kože ali kosti, ki je madomeščal gumb in zapenjal živalsko krzno na telesu predzgodovinskega človeka. Nadalje vidi po neštetihi predalih lepo razvrščene gumba poznejših časov. Človek opazi, da se je gumb s časom spremenil v okrasek na oblekah. V tem pogledu je bil vzhod eš posebej bogat in ničemuren, kjer so gumbi predstavljali še pred nedavnim časom prave umetnine in jih celo še danes izdelujejo iz dragocenih kovin, okrašene z dragim kamenjem. Krasne, često visoko umetniške minijature predstavljajo ženske zaponke iz 18. in 19. stoletja. V svojem razvitku nudijo sliko umetniškega in tehničnega napredka. Sloveči umetniki so v srednjem veku slikali na gumboh minijature, portrete, monograme, grbe itd. V Waldesovem muzeju hranijo gumb, v katerem je vdolana ura, v drugem zopet kompas, termometer in drugo. V muzeju najdeš tudi srednjeveški »pas nedožnosti«, ki so ga pripenjali moške svojim ženam, če so za delj časa odpotovali, da se jim niso izneverile.

Zgodovina gumba ni tako brezpomembna. Saj še danes igra gumb veliko vlogo, posebno na uniformi, na kateri rado obvisi oko marsikaterega dekleta le radi »zlatih« gumbov. Težko bi ga pogrešala tudi današnja ženska moda.

sveta, kjer varujejo narodno svobodo nebotične gore in neprehodni pragozdovi.

Iz otroških let velikih mož

Maksima Gorkega je po očetovi smrti strogo versko vzgajal njegov stari oče. Nekega dne je rekel stari oče mlademu Gorkemu: »Bojim se, Aleksej Maksimovič, da se v nebesih ne bova videla.« Mladi Gorkij je sočutno pogledal starega očeta in rekel: »Ali si tako zelo grešil, ljubi očka?«

Mark Twain, ki ni bil posebno nadarjen za šolo, je prišel nekoč iz šole domov in rekel očetu: »Oče, danes pa dobim nagrado, kajti bil sem edini v šoli, ki je odgovoril na učiteljevo vprašanje!« Oče mu je dal obljubljen novčič in vprašal: »Kaj pa je vprašal učitelj?« Mladi Twain mu je odgovoril: »Učitelj je vprašal, kdo ni naredil naloge.«

Tristan Bernard je znal v šoli dobro računati in je bil zato deležen pogostih učiteljskih pohval. Nekeč je vprašal učitelja: »Koliko je star človek, rojen leta 1887?« Tristan Bernard se je oglasil: »Okoli trideset let!« Začuden ga je vprašal učitelj: »Kako to?« In Bernard mu je nemudoma odgovoril: »Mislim namreč, da je dotični človek ženska...«

Rockefeller, znani denarni mogotec, je imel že kot majhen otrok mnogo smisla za denar. Nekeč mu je dal stric dolar. »Kako se pa reče?« je vprašala mati otroka, ki je molčal. Mladi Rockefeller je odprl usta in rekel: »Prosim še enega!«

Bedast turnir.

Kje drugod, kot v Parizu, kjer se ljudem še dobro godi, so dni so priredili turnir čisto svoje vrste. Pobudo za prireditve je dala seveda Amerika, kjer bi imeli priliko gledati slične tekme, kakor, kdo bo najdalje presedel na ostrorobnem polenu, kdo bo popil največ vode, kdo obul prvi nogavice itd. V Parizu so tekmovali razni natakari in prodajalci limonade in pogač v večjih skupinah pod raznimi disciplinami. V štafetnem teku po ulicah je zmagal, kdor je napravil najmanj skokov. Na programu je bilo še nešteto bedastih točk. In pri vseh teh bedarijah so prišli prireditelji na svoj račun. Parižani so na brže za take tekme dovzetni, ker so že vsega siti.

Na trgu.

— Po čem so jajca?
— Po en dinar kos, natrta po 75 para.
— Dobro, naterite mi 5 jajc!

Sokolstvo

Na akademiji

30. novembra v unionski dvorani bo imelo občinstvo priliko videti, kako napreduje mariborsko Sokolstvo v tehničnem oziru. Po zaslugi zmognih vaditeljev se v našem matičnem društvu upoštevajo pri vadbi vse nove pridobitve na polju telesne vzgoje. Tako se bodo na tej akademiji predvajale vaje z »medicinskimi«, velikimi težkimi žogami, ki jih večkrat vidimo v inozemskih ilustriranih listih in ki so izvrstno sredstvo za harmoničen razvoj telesa. Zanimiva sestava domačega avtorja bo pokazala, kako vsestranska vadba je z medicinsko žogo mogoča. — Za švedski telovadni sistem tipične vaje predvaja ženski naraščaj. Moška in ženska deca bo gotovo ugajala v čeških telovadnih skladbah, a gibčni moški naraščaj nastopi s slikovitim »Plesom Beduinov«. Da vlada končno za orodne vaje naših prvakov vedno največje zanimanje, je umljivo. — Natančni spored priobčimo prihodnjik.

Sokol Pobrežje

nadaljuje z obveznimi predavanji v nedeljo 22. t. m. ob 10. uri pri g. Renčelju.

Iz Ruš.

Sokolsko društvo prireja prosvetnitelovadni tečaj in sicer ob nedeljah. Vršil se bo skozi štiri nedelje, dopoldan telovadni, popoldan pa prosvetni. Prva tečajna nedelja bo 22. nov. t. l. Popoldan ob 14. uri bo predaval br. okrožni prosvetar Pirc o temi »Življenje in delo Tyrševo«, ter »Tyrševi sotrudniki«. Članstvo je dolžno, se tega predavanja udeležiti, za prednjaštvo in pa novo članstvo pa je brezpogojno obvezno. — Preteklo nedeljo smo proslavili »Uvod v Tyrševo leto«. Brat župni prosvetar Lintner je imel predavanje o »Tyršu in Sokolstvu«. Bil je to tudi nekak uvod v prednjaški prosv. tečaj. Reči moramo, da nismo še kmalu slišali tako sistematičnega, jedrnatega in v pesniško lepi obliki zasnovanega govora, kot nam ga je podal brat Lintner. Drugi del programa je spopolnila sokolska deca z deklamacijami in pa sokolski orkester. Udeležba je bila vključno skrajno slabemu vremenu dobra. Zdravo! — Odbor.

Lutkovna predstava.

V nedeljo 22. t. m. priredi Sokol I. v sokolski dvorani vojašnice Kralja Petra lutkovno predstavo »Repoštev«. Vstopnice po 1, 2 do 3 dinarje. Prijatelji lutkovnega gledališča vabljeni.

Sport

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Naslednji igralci se naprošajo, naj bodo v nedeljo točno ob 13.30 na igrišču, ker se tekma zaradi kratkega dneva točno prične. Gutmaier, Koren I, Bertonec, Stepic, Konič, Kirbiš, Petan, Žgur, Bertonec II, Vidic, Janžekovič, Priveršek in Prevolnik. — Načelnik.

SK Železničar, nogometna sekcija.

Sledeči igralci naj bodo v nedeljo točno ob 14. uri na igrišču ISSK Maribor: Pišof, Wagner, Konrad I in II, Ronjak, Frangeš, Antoličič, Bačnik, Pezdček I in II, Paulin, Golinar in Borovka. Načelnik.

SK Železničar, lahkoatletska sekcija.

Atleti se naprošajo, da se polnoštevilno udeležijo klubskega lahkoatletskega mitinga, ki se vrši v soboto, dne 21. t. m. in v nedeljo, dne 22. t. m. na igrišču SK Rapida. Tekmovanje se prične v soboto točno ob 14.30 in v nedeljo točno ob 9. uri. Načelnik.

Čakovački SK se priključuje LNPU?

Čakovački SK je zaprosil JNS, naj se klubi v Čakovcu izločijo iz ZNP in naj se priključijo LNPU. Z zadevo se bo bavila glavna skupščina JNS.

Mu zastostuje!

— Ne vem, ali bom imel za Vas dovolj posla! je dejal šef k novo sprejete mu uradniku.

— To je vseeno! Dajte mi ga za enkrat malo, meni to popolnoma zastostuje! —

Pavle Lufkar

(Pole Poppenspüler.)

Pripovedka.

Teodor Storm. — Prevedel L. L.

Gospod Tendler je območnik. Zdelo se mi je, kakor bi gorela le še ena lučka in mož pa žena sta se bližala izhodu. »Lizika!« sem šepnil, »zapri naju bo-do.«

»Pa naj!« je kljubovala, »ne morem, ne grem odtod!«

»Potem tudi jaz ostanem!«

»Pa tvoj oče in tvoja mati!«

»Pa le ostanem pri tebi!«

Zdaj sta lutkarja zaloputnila vrata dvorane; potem je šlo po stopnicah nizdol, nato pa sva čula, kako sta zaklenila velika večna vrata.

Zdaj ni bilo nobenega dvoma več: nikamor nisva mogla. Sedela sva kake četrte ure, da nisva črhnila besedice. Po vsej sreči sem sem spomnil žemelj, ki sem ju imel v žepu; na potu v gledališče sem si ju bil kupil za materin groš, pa sem med gledanjem čisto pozabil nanju. Stisnil sem Liziki kruhek v rokico; molče ga je vzela, kakor bi bilo povsem naravno, da sem priskrbel tudi večerjo, in nekaj časa sva se gostila. Potem je bilo tudi to pri kraju. — Vstal sem in dejal: »Daj, pojdiva za oder, tam bo svetleje; mislim, da sije tja luna.« In Lizika je strpljivo prenašala, da sem jo izpod odra vodil med letvami v dvorano.

Ko sva pod viševčo preprogo smuknila na prostor za odrom, sva ugotovila, da sije skozi okno z vrta svetla mesečina.

Kjer sta viseli na žici predpoldne samo dve lutki, sem videl sedaj vse tiste,

ki so bili pravkar v glumi pomoževali. Tu je visel doktor Faust z izrazitim bleđim obrazom, rogati Mefistofel, trije črnolasi hudobci in tam poleg krilate krašča sta kinkala tudi burkeža.

Čisto tiho so viseli v bleđem mesečnem svitu; skoro so se mi dozdevali kakor pokojniki. Stric Pavliha je po sreči zopet tiščal svoj široki kljun v prsi, sicer bi bil uverjen, da me s pogledi kara in preganja.

Nekaj časa nisva z Liziko vedela, kaj bi počela; postajala in plezala sva po odru, potem sva se naslonila ob okno. — Huda ura se je bližala; proti mesecu se je podil črn oblak; videla sva, kako je doli v vrtu trgal veter listje na šope z dreves.

»Lej«, je dejala Lizika zamišljeno, »kaj to po nebu pridrevi! Zdaj pa moja dobra stara teta ne more več gledati z nebes na naju.«

»Kakšna stara teta, Lizika?« sem vprašal.

»No, tista, ki sem pri njej živel, dokler ni umrla.«

Potem sva spet zrla v noč. — Ko se je veter zaganjal v hišo in v majhne šklepetajoče šipe oken, je tiha družba na žici za mano z lesenimi udi zarožljala. Nehote sem se ozrl in sem videl, kako jih je veter zibal, kako so zmajevali z glavo in kako so jim mahedrale okorne roke in noge. Ko pa je nenadoma bolnemu Pavlihu zdrknila glava vznak in je strmel s svojimi belimi očmi vame, tedaj sem pomislil, da bi bilo vendarle boljše, če bi se koliko umaknila.

Bližu okna, tako da so viševče premične stene zaklanjale čudne plesalce na žici, je stal velik zaboj. Bil je odprt. Ne-

ko so z njimi omotavali lutke.

kaj volnenih odej je ležalo čezeni; brž-Pravkar sem bil stopil tja, ko sem čul, da je Lizika prav od vsega srca zavezala.

»Ali si trudna, Lizika?« sem jo povprašal.

»O ne,« je odgovorila in stiskala svoje ročice trdno pod pazduho; »le zebe me, veš.«

Resda, nekam hladno je bilo v veliki prazni dvorani in tudi mene je zeblo. »Pojdi k meni!« sem jo klical, »da se zavijeva v te odeje.«

Lizika je slušala brez odlašanja in se je dala strpljivo zaviti v odeje; kakor metuljeva huba je bila videti, le da je iz zavitka kukalo prelepo lice. »Veš«, je dejala in me pogledala z velikimi trudnimi očmi, »v zaboj stopim, tam bo toplo!«

Tudi meni je godila ta misel, saj naju je mamil v pusti in hladni dvorani še precej udoben prostorček kakor kaka topla sobica. In kimalu sva ždela revna trapasta otroka dobro zavita drug tik drugega v visokem zaboji. S hrbotom in z nogami sva se upirala v stranice. Iz daljave se je čulo, kako so reže velikih in težkih vrat v vetru pokale; midva pa sva sedela lepo na varnem.

»Ali te še kaj zebe, Lizika?« sem pobaral.

»Prav nič!«

Njena glavica mi je klonila na ramo; njene oči so že mežale. »Kaj bo moj dobri atek — — —« je še lepetala; potem je začela enakomerno dihati in je zaspa.

Iz zaboja sem videl gorenje šipe okna. Mesec je priplaval zopet izza oblakov, za katere se je bil poprej skrila. Stara teta

je mogla zopet nemoteno gledati z nebes na naju; uverjen sem, da naju je z ugodjem motrila. Pramen mesečine je sinil na obrazek, ki je počival blizu mojega; črne vejice so ležale ko židane reše na licih, rdeča usteca so rahlo dihala, iz prsi se ji je včasih izvil rahlo ihtenje, a tudi to je ponehalo; stara teta je pač tako mlo gledala z nebes. — Še geniti se nisem upal. »Kako lepo bi bilo,« sem razmišljal, »ko bi ti bila Lizika sestra; potem bi mogla zmeraj pri tebi ostati!« Ne brata ne sestre nisem imel; četudi si bratov nisem preveč želel, sem vendar večkrat ugibal, kako lepo bi bilo, da sem imel sestrico. Nedoumno mi je bilo, kako so mogli moji vrstniki tako hudo zabloditi in grešiti, da so se s sestrami prepirali in pretepali.

V takih mislih sem nemara zadremal; kajti še dobro pamtim, da sem sanjal divje sanje. Zdelo se mi je, da sem sedel sredi dvorane. Luči so gorele ob stenah, razen mene ni bilo nikogar v velikem prostoru, klopi so bile prazne. Pod stropom dvorane je na peklenskem vrabcu jezdil Pavlihec in venomer klical: »Hudobni bratec, hudobni bratec!« ali pa tudi z jokavim glasom: »Moje rame, moje rame!«

Mahoma pa me je predramil smeh, ki mi je zadonel nad glavo, ali pa me je vzbudil pramen luči, ki mi je nenadoma sinil v oči. »Ljudje božji, ogledajte si to ptičje gnezdo!« je dejal glas mojega očeta, potem pa malo ostreje: »Stopi iz zaboja, fant!«

To je bil tisti glas, ki me je bil še vselej spravil na podplate, če me je bila volja ali ne. Široko sem razprl oči in sem zagledal očeta in gospoda Tendlerja z ženo poleg najinega zaboja; gospod Tendler je držal brlečo leščerbo v rokah,

Na primernejše darilo je

lepo nalivno pero

Svojo veliko zalogo priporoča

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE, MARIBOR, Aleksandrova cesta 13

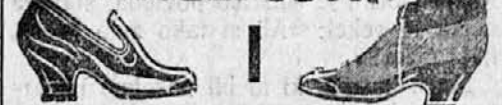
Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Veliko izbira

vsakovrstnih pletenin, oblek, jopic, vest, puloverjev itd. po zelo znižani ceni priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in ceneno. 2491

Snežni čevlji

najboljših švedskih in ruskih znamk

par od Din 65.- naprej

Jos. Moravec, Maribor
Canharjeva ulica števil. 1 5031

Včeraj opoldne

se je našlo na travniku ob Koroški cesti avtomobilsko kolo. Lastnik ga dobi v Koroški cesti 165. 5390

Rabljene avto in moto gumi plašče kupuje v vsaki količini mehanična delavnica Justin Gustinčič. Tattenbachova ul. 14 1566

Za plašče in obleke

najlepši vzorci, najnižje cene pri Srečku Pihlarju, Maribor, Gosposka ul. 5. 2903

Baržunasta obleka

je lepa. Novi vzorci, najnižje cene pri Srečku Pihlarju, Maribor, Gosposka ul. 5. 2904

Stare lustre,

svetilke, figure, pisalne pribore itd., tudi polomljene, popravljamo, čistimo, moderniziramo v vseh galvaničnih barvah, cene zmerne. »Ruda«, Maribor, Frankopanova ul. 10. 5145

Brzjavka

Dne 21. novembra, od sobote naprej, vsak dan prima mlado prašičje meso kg po Din 8.— do 10.—, Slanina kg po Din 10.—, goveje meso kg po Din 6.— do 8.—. 5392

FRIEDRICH WEITZEL

Glavni trg, 5. stojnica od Velike kavarne.

Pozor!

Naznanjam svojim cenjenim odjemalcem, da bom prodajal v soboto, dne 21. novembra od 14. do 18. ure:

govedino od Din 4.— do 6.—

teletino od Din 8.— do 10.—

svinjino od Din 8.— do 10.—

Kirbiš, Gosposka ul. 23

Modne novosti

Ša dame in gospode ter civilske potreščine v modni trgovini

ANTON PAS
SLOVENSKA ULICA

Inserirajte

v

»Večerniku«

Spominjajte se CMD!

Šolske potreščine

aktovke

otroški nahrbtniki

otroške nogavice

otroški čevlji

po zelo ugodnih cenah v galanterijski trgovini

Drago Rosina

Vetrinjska ulica 26

Zahtevajte povsod »Večernik«!

Oglejte si veliko zalogo

modnih listov

francoskih

nemških

za zimo v knjižarni

TISKOVNE ZADRUGE
Maribor, Aleksandrova 13

SLIVOVKA RUM KONJAK LIKER

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Na debelo!

Na drobno!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: VEKOSLAV SPINDLER v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.